

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 14. srpna 2023 v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Brázdilové a soudců Mgr. Stanislava Králíka a Mgr. Roberta Pacovského odvolání státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. května 2023, č. j. 49 T 11/2022-1278,

a rozhodl

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu se z titulu odvolání podaného státním zástupcem napadený rozsudek zrušuje v celém výroku o uloženém trestu.

Podle § 259 odst. 3 písm. b) tr. řádu se znovu rozhoduje tak, že obžalovaný

[jméno] [příjmení],

[datum narození] v Brezně, Slovenská republika, státní občan Slovenské republiky, trvale bytem [adresa], Slovenská republika, se

při nezměněném výroku o vině zvláště závažným zločinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 2, 6 písm. a) tr. zákoníku a zvláště závažným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) tr. zákoníku z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. května 2023 sp. zn. 49 T 11/2022,

odsuzuje

podle § 209 odst. 5 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 (šesti) let.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se obžalovaný pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznice s ostrahou.

Podle § 73 odst. 1, 3 tr. zákoníku se obžalovanému ukládá trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu nebo člena statutárního orgánu v obchodních korporacích na dobu 5 (pět) let.

Jinak zůstává napadený rozsudek beze změn.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2023, sp. zn. 49 T 11/2022 byl obžalovaný [jméno] [příjmení], [datum narození], uznán vinným pod bodem I. zvláště závažným zločinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 2, 6 písm. a) tr. zákoníku a pod bodem II. zvláště závažným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) tr. zákoníku, kterých se dopustil tím, že

I.

1.

jako jednatel obchodní společnosti MARSANN IT CZ, s.r.o., IČO 248 39 311 (dále též jen spol., MARSANN“), se sídlem [adresa] (dodavatel), v úmyslu získat podvodným způsobem finanční plnění v rámci čerpání finančních prostředků z revolvingového úvěru long term č. 017138-002 ve výši 95 000 000 Kč sjednaného smlouvou o úvěrové lince č. 1519/13/LCD formou dodatku č. 7 uzavřeného dne 24. 5. 2018 ke smlouvě o poskytování bankovních záruk č. BZL/1519/13 ze dne 11. 12. 2013 s peněžním ústavem Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4 (dále též jen, „ČS, a.s.“), kdy předmětem smlouvy bylo sjednání limitu úvěrové linky na částku 96 000 000 Kč, z toho limit 95 000 000 Kč pro čerpání termínovaných (revolvingových) úvěrů za účelem výrobního financování a financování pohledávky vzniklé vůči odběrateli na základě obchodního kontraktu a limit ve výši 1 000 000 Kč pro čerpání standardních bankovních záruk, předložil, nebo nechal předložit k žádostem o čerpání úvěru ke kontraktům s odběratelskými společnostmi účelově vytvořené objednávky a faktury, konkrétně:

a)

ve vztahu ke společnosti O Czech Republic a.s., IČO 601 93 336, se sídlem [adresa] (dále též jen společnost, „O2“), k žádostem o čerpání ze dne 23.8.2019

- č. 26 na částku 460 350 eur objednávku spol. O2 č. 1500304579 ze dne 29.4.2019, fakturu č. FV191478 ze dne 13.12.2019,

- č. 27 na částku 647 400 eur objednávku spol. O2 č. 1500304580 ze dne 29.4.2019, fakturu č. FV191479 ze dne 13.12.2019,

- č. 28 na částku 430 000 eur objednávku spol. O2 č. 1500304771 ze dne 9.7.2019, fakturu č. FV191486 ze dne 18.12.2019,

- č. 29 na částku 534 625 eur objednávku spol. O2 č. 1500304764 ze dne 28.6.2019, fakturu č. FV191485 ze dne 18.12.2019,

- č. 30 na částku 397 174,29 eur objednávku spol. O2 č. 1500304612 ze dne 31.5.2019, fakturu č. FV191484 ze dne 18.12.2019,

a dále příslušné dodací listy, potvrzení objednávek a e-mailové potvrzení všech shora uvedených objednávek ze dne 2.8.2019 od objednavatele společnosti O, podepsané zaměstnancem společnosti O [jméno] [příjmení] na dodávku notebooků zn. Lenovo s tím, že úhrady faktur z uvedených objednávek budou hrazeny na bankovní účet č. 7812642/0800, na základě takto předložených dokladů byly ze strany České spořitelny, a.s., finanční prostředky v požadovaném rozsahu poskytnuty, když dne 23. 8. 2019 byly na bankovní účet společnosti MARSANN č. 5827912/0800 poukázány finanční prostředky v celkové výši 2 469 549,29 eur, v přepočtu dle aktuálního kurzu 25,765 Kč ke dni 23.8.2019 ve výši 63 627 937,46 Kč,

b)

ve vztahu ke společnosti MIBCON a.s., IČO 278 92 743, se sídlem [adresa], (dále též jen společnost,, MIBCON“), k žádostem o čerpání ze dne 23.5.2019

- č. 22 na částku 358 529 eur objednávku společnosti MIBCON č. MIB 01 ze dne 17.5.2019, objednávku společnosti MARSANN č. 198VO00082 dodavatel, společnosti spol. MUNUS s.r.o., IČO 45 327 173, se sídlem [adresa] (dále též jen společnost,, MUNUS“) a související fakturu č. 2019 vystavenou společností MUNUS dne 23.5.2019 na částku 448 161 eur, dodací list č. DL 190228 (k objednávce č. 19VO00082),

- č. 23 na částku 307 621 eur objednávku společnosti MIBCON č. MIB 02 ze dne 17.5.2019, objednávku společnosti MARSANN č. 198VO00083 dodavatel, společnosti spol. MUNUS a související fakturu č. 2019 vystavenou společností MUNUS dne 21.5.2019 na částku 384 523 eur, dodací list č. DL 190230 (k objednávce č. 19VO00083),

- č. 24 na částku 452 420 eur objednávku společnosti MIBCON č. MIB 03 ze dne 21.5.2019, objednávku společnosti MARSANN č. 198VO00084 dodavatel, společnosti spol. MUNUS a související fakturu č. 2019 vystavenou společností MUNUS dne 21.5.2019 na částku 565 525 eur, dodací list č. DL 190234 (k objednávce č. 19VO00084),

na základě takto předložených dokladů byly ze strany České spořitelny, a.s., finanční prostředky v požadovaném rozsahu poskytnuty, když dne 23.5.2019 byly na bankovní účet společnosti MARSANN č. 5827912/0800 poukázány finanční prostředky v celkové výši 1 118 570 eur, v přepočtu dle aktuálního kurzu 25, 820 Kč ke dni 23.5.2019 ve výši 28 881 477,40 Kč,

přičemž obžalovaný věděl, že listiny k obchodním kontraktům předkládané k žádostem o čerpání úvěru neodpovídají skutečnému stavu, o němž je podávána informace, a že žádné zboží na nich zachycené nebylo odběratelům společností O2 a MIBCON dodáno a odčerpaný revolvingový úvěr k financování pohledávek dle čl. II. odst. 9., 10., 11. smlouvy o úvěrové lince č. 1519/13/LCD v den splatnosti faktur nesplatil a nepoužil na financování určeného obchodního kontraktu se zbožím pro smluvně uváděné a dokladované odběratele, společnosti O a MIBCON, ale na úhradu starších závazků vůči dodavatelským společnostem SWS a.s., IČO 634 85 826, se sídlem Dostihová 1, 763 15 Slušovice (dále též jen společnost,, SWS“) na bankovní účet č. 6126982/0800 a MUNUS na bankovní účet č. [bankovní účet], a tímto jednáním způsobil České spořitelně, a.s., škodu v celkové výši nejméně 3 588 119,29 eur, v přepočtu dle aktuálních kurzů ve výši 92 509 414,86 Kč;

2.

jako jednatel obchodní společnosti MARSANN IT CZ, s.r.o., IČO 248 39 311, v úmyslu získat podvodným způsobem finanční plnění v rámci čerpání finančních prostředků z kontokorentního úvěru ve výši 35 000 000 Kč sjednaného smlouvou o kontokorentním úvěru č. 1517/13/LCD uzavřenou dne 11.12.2013 s peněžním ústavem Česká spořitelna, a.s., ve znění příslušných dodatků, k bankovnímu účtu společnosti MARSANN č. 5851752/0800, který mohl být čerpán maximálně do 0,8 nominální hodnoty zajištěných pohledávek z obchodního styku, které byly zajištěny na základě smlouvy o zastavení pohledávek č. ZP1/1517/13 ze dne 21.1.2014, nechal dne 3.1.2020 elektronickou cestou zaslat do ČS, a.s., návrh na uzavření dodatku č. 69 ke smlouvě o zastavení pohledávek, jehož přílohou byl přehled zajištěných pohledávek z obchodního styku, které měly být předmětem zajištění a na základě kterého mělo dojít k uvolnění finančních prostředků z kontokorentního úvěru, do kterého zahrnul účelově vystavené faktury na částku v celkové výši 55 641 845 Kč (pohledávky) na dodávky zboží, které společnost MARSANN obchodním partnerům nedodala, konkrétně:

- faktury č. FV191355 ze dne 14.10.2019 na částku ve výši 368 000 eur, v přepočtu dle aktuálního kurzu ve výši 9 332 480 Kč a č. FV191370 ze dne 17.10.2019 na částku ve výši 125 200 eur,

v přepočtu dle aktuálního kurzu 25,36 Kč ke dni 3.1.2020 ve výši 3 175 072 Kč, celkem na částku ve výši 12 507 552 Kč, vystavené společnosti MUNUS s.r.o.,

- fakturu č. 191467 ze dne 12.12.2019 na částku 7 699 Kč vystavenou [jméno] [příjmení], IČO 641 37 317, se sídlem 756 61 Vigantice č. 313,

- fakturu č. 191477 ze dne 16.12.2019 na částku 1 107 997 Kč vystavenou společností ČESKÁ LÉKARNA HOLDING, a.s., IČO 285 11 298, se sídlem Nové sady 996/25, Brno,

- faktury ze dne 20.12.2019 č. 191490 na částku 87 076 Kč, č. 191491 na částku 40 853 Kč a č. 191492 na částku 133 160 Kč, celkem na částku ve výši 261 089 Kč, vystavené společností ESET Research Czech Republic s.r.o., IČO 228 00 352, se sídlem Palachovo náměstí 799/5, Brno,

- fakturu č. 191494 ze dne 23.12.2019 na částku 97 926 Kč vystavenou společností PRAGA MEDICA HEALTHCARE s.r.o., IČO 242 49 726, se sídlem Na krutci 368/5, Praha 6,

- fakturu č. 191495 ze dne 30.12.2019 na částku 1 642 728 eur, v přepočtu dle aktuálního kurzu 41 659 582 Kč, vystavenou společností C Czech Republic and Slovakia s.r.o., IČO 085 55 532, se sídlem [adresa];

a na základě těchto podkladů následně došlo k uzavření dodatku č. 69 ke smlouvě o zastavení pohledávek č. ZP1/1517/13 ze dne 21.1.2014 a uvolnění požadovaných finančních prostředků z kontokorentního úvěru, čímž došlo k neoprávněnému vyčerpání úvěrových prostředků v celkové výši 34 862 284,18 Kč ke škodě České spořitelny, a.s.;

celkem tak jednáním pod bodem I obžaloby způsobil České spořitelně, a.s., škodu ve výši 127 371 699 Kč,

II.

jako jednatel obchodní společnosti MARSANN IT CZ, s.r.o., IČO 248 39 311 (v postavení nájemce a prodejce současně), za účelem získání finančních prostředků při sjednávání leasingu, uvedl v omyl leasingovou společnost CSI Leasing Slovakia, s.r.o., IČO 36 721 077 (dále též jen spol., CSI Leasing Slovakia“), se sídlem Digital Park II, Einsteinova 23, 851 01 Bratislava, Slovenská republika, tím, že při sjednávání rámcové leasingové smlouvy č. 1122 ze dne 25.5.2018 a navazující Individuální smlouvy č. 3 ze dne 31.7.2018, na základě které měl být společností MARSANN svěřen předmět leasingu předávacím protokolem ze dne 10.10.2018, přičemž předmět leasingu (výpočetní technika včetně licencí a instalací) měl být leasingovou společností pro nájemce zakoupen od prodejce určeného nájemcem (společností MARSANN), vystupoval současně jako nájemcem určený prodejce předmětu leasingu, a jako takový předložil leasingové společnosti k proplacení fakturu č. FV180973 ze dne 14.8.2018 na částku 617 100 eur (včetně DPH) za dodávku předmětu leasingu a to přesto, že věděl, že v případě zboží specifikovaného v předložených dokladech jde jednak o neexistující zboží s fiktivními sériovými čísly, jednak o zboží, kterým společnost MARSANN nedisponuje a které bylo poskytnuto jinými subjekty jiným zákazníkům v Maďarsku, Švédsku, Spojených arabských emirátech a na Slovensku, přičemž společnost CSI Leasing Slovakia fakturu č. FV180973 ze dne 14.8.2018 téhož dne v plném rozsahu uhradila na bankovní účet spol. MARSANN č. 5827912/0800, a tímto jednáním způsobil společnosti CSI Leasing Slovakia, s.r.o., škodu v celkové výši nejméně 617 000 eur, v přepočtu dle aktuálního kurzu 25,690 Kč ke dni 14.8.2018 ve výši 15 850 730 Kč.

2. Za tyto trestné činy byl obžalovanému podle § 209 odst. 5 tr. zákoníku ve spojení s § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání tří let, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti let. V rámci této zkušební doby byla obžalovanému podle § 82 odst. 3 tr. zákoníku uložena povinnost podle svých sil přiměřeně nahradit škodu způsobenou trestným činem.

3. Současně byla obžalovanému podle § 228 odst. 1 tr. řádu uložena povinnost k zaplacení náhrady škody, a to poškozené společnosti Česká spořitelna, a.s., IČ: 45244782, v částce 22 019 075 Kč, a poškozené společnosti CSI Leasing Slovakia, s.r.o., IČ: 36721077, v částce 339 012,61 EUR.

4. Proti tomuto rozsudku státní zástupkyně podala v zákonné lhůtě odvolání směřující toliko do výroku o trestu. Odvolatelka uvádí, že přestože soud I. stupně dle odůvodnění napadeného rozsudku neposuzoval, zda by vzhledem k okolnostem případu nebo vzhledem k poměrům pachatele použití trestní sazby stanovené trestním zákoníkem bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné, jak je uvedeno v ust. § 58 odst. 1 tr. zákoníku, ale pouze ve smyslu ust. § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku hodnotil, zda vzhledem k poměrům pachatele a povaze jím spáchané trestné činnosti lze dosáhnout jeho nápravy i trestem kratšího trvání. Státní zástupkyně je toho názoru, že podmínky pro aplikaci moderačního ust. § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku splněny nebyly. Odvolatelka zdůrazňuje výjimečnost použití tohoto ustanovení jako zvláštní prostředek individualizace trestu, v tomto případě s významným projevem zásady ekonomie trestní represe, nicméně i zde je třeba důsledně posoudit konkrétní okolnosti spáchání trestného činu a osobu pachatele, včetně jeho osobních poměrů. Státní zástupkyně je toho názoru, že u obžalovaného nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by při porovnání s ostatními případy odůvodňovaly shovívavější přístup k potrestání pachatele. Stejně tak nebyly zjištěny žádné významné okolnosti na straně obžalovaného, které by dokládaly spáchání trestné činnosti za zvlášť závažné tíživé osobní situace, kdy naopak se obžalovaný trestné činnosti dopouštěl po pečlivém uvážení, když se údajně snažil „řešit“ druhotnou platební neschopnost společnosti MARSANN IT CZ, s.r.o. Obžalovaný se trestné činnosti naopak dopouštěl po relativně dlouhou dobu, když skutku ke škodě společnosti CSI Leasing Slovakia, s.r.o. se měl dopustit již v srpnu 2018 a vůči České spořitelně, a.s. podvodně postupoval od května 2019 do prosince 2019, tedy jeho jednání probíhalo po dobu cca 1,5 roku a vedlo ke způsobení celkové škody přesahující 143 000 000 Kč, tedy více než 14x přesahující hranici škody velkého rozsahu.

5. Dle odvolatelky potom nelze hovořit ani o aktivním přístupu obžalovaného k náhradě škody, kdy obžalovaný proklamoval tuto svoji snahu ještě před podáním obžaloby a následně toto bylo důvodem pro odročení hlavního líčení. K uzavření dohody o náhradě škody však dosud nedošlo, přičemž tak nelze hodnotit ani obžalovaným předloženou smlouvu o uzavření budoucí smlouvy o postoupení pohledávek ze dne 30. 3. 2023 mezi Thorpe recovery, družstvo jako budoucím postupitelem a Agro Beňuš, družstvo jako budoucím postupníkem ve vztahu k pohledávkám tvořícím předmět projednávané věci.

6. Z tohoto pohledu tak jediným kritériem, k jehož naplnění došlo, je kritérium prohlášení viny, když nelze hovořit ani o splnění obecných kritérií polehčujících okolností obsažených v ust. § 41 tr. zákoníku. Samotná tato skutečnost však spolu s dosavadní bezúhonností pachatele nemůže odůvodnit užití moderačního ust. § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, když navíc není ničím podložen, prostě konstatovaný závěr městského soudu, že nápravy pachatele lze dosáhnout i trestem kratšího trvání (odvolatelka odkázala příkladmo na usnesení Nejvyššího s ze dne 31. 1. 2017, sp. zn. 6 Tdo 1772/2016 a ze dne 9. 2. 2023, sp. zn. 11 Tdo 220/2022).

7. Dozorující státní zástupkyně tedy dospěla k závěru, že v případě obžalovaného [jméno] [příjmení] je namísto uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody při spodní hranici zákonné trestní sazby se zařazením do příslušného typu věznice, a proto navrhla, aby Vrchní soud v Praze napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 tr. řádu zrušil a sám ve věci rozhodl, případně věc vrátil Městskému soudu v Praze k novému projednání a rozhodnutí.

8. Intervenující státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze podané odvolání ještě doplnil s tím, že pouhý odkaz na subsidiární povahu § 58 odst. 1 tr. zákoníku není zcela přesnou interpretací a zdůrazňuje, že pro postup podle odst. 2 téhož ustanovení je jisté prohlášení viny obžalovaného podle § 206c tr. řádu akceptované nalézacím soudem významné, ale je třeba rovněž příznivá prognóza stran jeho dalšího života a možné nápravy při vyměření trestu kratšího trvání.

Zdůrazňuje potom, že splnění této druhé kumulativní podmínky je nutno posuzovat podle poměrů pachatele a povahy spáchané trestné činnosti ve smyslu ust. § 39 odst. 1, 2 tr. zákoníku, na což soud I. stupně rezignoval, když se zcela vyhnul hodnocení výše způsobené škody přesahující 143 000 000 Kč. Již jenom sama tato skutečnost zpochybňuje využití dobrodiní trestního zákoníku, kdy státní zástupce připomíná ustálenou soudní praxi při ukládání trestu za majetkové trestné činy spáchané za srovnatelných okolností se srovnatelnou výší škody, za něž jsou ukládány tresty minimálně v polovině zákonné trestní sazby, tedy v trvání alespoň 7,5 roku. Nalézací soud se přitom při zdůvodnění svého postupu ohledně ukládání trestu de facto omezil toliko na existenci prohlášení viny a otázku posouzení poměrů obžalovaného, kde dozorující státní zástupkyně důvodně vyjádřila své pochybnosti o projevené lítosti obžalovaného, započítí se splácením škody a aktivním přístupem k uzavření dohody o náhradě škody. Zde intervenující státní zástupce Vrchního státního zastupitelství v Praze připomněl, že tento přístup obžalovaný zaujal až v řízení před soudem, což označil za jednání účelové, a to i při respektu k právu obžalovaného na obhajobu. Rovněž se státní zástupce vymezil k závěru nalézacího soudu, že u obviněného šlo o ojedinělé vybočení z jinak řádného způsobu života, s čímž je zcela v rozporu doba páchaní trestné činnosti a počet jejich dílčích útoků. Za paradoxní potom označil postup nalézacího soudu ve prospěch obžalovaného při jeho obhajobě páchané trestné činnosti s tím, že se snažil vyřešit druhotnou platební neschopnost společnosti, což nalézací soud posoudil v jeho prospěch, aniž by se zabýval tím, za jakých okolností se společnost obžalovaného do finančních problémů dostala.

9. Státní zástupce tak při akceptování přiznání viny obžalovaného, avšak nenaplnění dalších zákonných podmínek pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody, navrhl napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu zrušit ve výroku o trestu a dále rozhodnutí odvolacího soudu podle § 259 odst. 3, 4 tr. řádu, jímž by Vrchní soud v Praze při nezměněném výroku o vině uložil trest odnětí svobody v dolní polovině zákonné trestní sazby, popřípadě i za situace, kdy by shledal důvody pro aplikaci ust. § 58 odst. 2 tr. zákoníku, uložil tento trest jako nepodmíněný.

10. Vrchní soud v Praze z podnětu podaného odvolání přezkoumal napadený rozsudek z hlediska zákonnosti a odůvodněnosti výroku rozsudku, i z hlediska správnosti postupu řízení, které předcházelo vyhlášení napadeného rozsudku, a to z pohledu vytýkaných vad, přičemž k vadám odvoláními nevytýkaným mohl přihlížet jen potud, pokud měly vliv na správnost výroku napadeného rozsudku, proti nimž bylo odvolání podáno. Na podkladě takového přezkumu věci, v rozsahu předpokládaném v ust. § 254 odst. 1 tr. řádu shledal odvolání státního zástupce zcela důvodným.

11. Nutno říci, že v posuzované věci byl v řízení před nalézacím soudem uplatněn institut prohlášení viny, s nímž vyslovil souhlas intervenující státní zástupce a současně jej nalézací soud přijal podle § 206c odst. 4 tr. řádu. Současně potom nalézací soud rozhodl v souladu s ust. § 206c odst. 6 tr. řádu, že dokazování v rozsahu prohlášení viny obžalovaného neprovede, neboť otázka viny byla stranami ve shodě prohlášena za nespornou včetně souhlasu s právní kvalifikací skutků popsanych v obžalobě, a proto dalšího dokazování již nebylo třeba. V neposlední řadě potom nelze pominout ust. § 206c odst. 7 věta druhá tr. řádu, dle něhož skutečnosti uvedené v prohlášení viny nelze napadnout opravným prostředkem. Za této situace tak odvolacímu soudu ani nepřislušelo výrok o vině přezkoumávat.

12. V návaznosti na shora uvedeného byl tak Vrchním soudem v Praze z titulu podaného odvolání přezkoumán pouze výrok o uloženém trestu, a to zejména z pohledu ust. §§ 38 a 39 tr. zákoníku a rovněž § 58 tr. zákoníku, který byl nalézacím soudem aplikován, a naopak státním zástupcem jako odvolatelem namítán. Odvolací soud se tak velmi pečlivě zabýval otázkou naplnění jednotlivých okolností rozhodných pro ukládání konkrétního druhu a výměry trestu ve smyslu ust. § 39 tr. zákoníku, tak i případným naplněním okolností požadovaných § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku pro možné snížení trestu pod jeho zákonnou dolní hranici.

13. Je třeba zdůraznit, že obecně se musí soud zabývat všemi okolnostmi stanovenými zejména v ust. § 39 odst. 1 tr. zákoníku a nemůže některé z nich pominout, byť přistupují okolnosti další, splněné jen v některých konkrétních případech. Nadále tak zůstávají rozhodujícími povaha a závažnost spáchaného tr. činu, osobní, rodinné, majetkové a jiné poměry pachatele, jeho dosavadní způsob života a možnost jeho nápravy, ale i chování pachatele po činu, zejména jeho snaha nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu. K tomu pak přistupuje postoj pachatele k trestnému činu v trestním řízení, kam je třeba zařadit i prohlášení viny. Naproti tomu ust. § 58 soud může, ale nemusí aplikovat a toto ustanovení má přísně vést k individualizaci trestu odnětí svobody tam, kde by z důvodů naplnění okolností výjimečných oproti jiným případům zákonná trestní sazba neodrážela významné zvláštnosti případu a ukládaný trest by se v rámci zákonné trestní sazby jevil nepřiměřeně přísným, popřípadě by k nápravě pachatele postačoval trest mírnější. Jak již tedy bylo konstatováno, ust. § 58 je prostředkem soudcovské individualizace trestu a projevem depenalizace v trestním zákoníku. Jeho použití je však třeba zvažovat nikoli mechanicky, ale přísně individuálně ve vztahu ke konkrétnímu činu a konkrétnímu pachateli. Při zvažování polehčujících okolností nelze akceptovat jakékoli tyto okolnosti, nýbrž jen takové, které se v dané kvalitě nebo kvantitě u konkrétního trestného činu běžně nevyskytují a výrazně snižují závažnost trestného činu, neboť jen za splnění těchto předpokladů může nabýt charakteru okolností výjimečných (např. věk blízký věku mladistvých, obviněný spáchal čin pod vlivem tíživých osobních nebo rodinných poměrů, které si sám nezavinil, k činu byl vyprovokován surovým násilným jednáním poškozeného apod.). V tomto ohledu je soudní praxe a akceptovaná judikatura již ustálená, zdůrazňující stále výjimečnost aplikace tohoto moderačního ustanovení. Zde odvolací soud odkazuje např. na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 5. 2014, sp. zn. 8 Tdo 550/2014 nebo ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. 5 Tdo 1356/2018. Byť se tato rozhodnutí vztahují k ust. § 58 odst. 1 tr. zákoníku, shodný princip se vztahuje i na možné použití § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, kdy přistupuje prohlášení viny obviněným, kde je však třeba rovněž hodnotit nejen přínos takového prohlášení obviněného pro trestní řízení (výrazné zjednodušení postupu před nalézacím soudem pro odpadnutí důkazní povinnosti), ale i zde je třeba hodnotit význam takového postupu obviněného pro celé trestní řízení, ale i pro další vývoj projednávané kauzy, a to nejen ve smyslu reálné nápravy obviněného, ale i nápravy následků způsobených jeho jednáním (v projednávané věci výše způsobené škody). Všechny tyto okolnosti je potom třeba hodnotit kumulativně, nikoli izolovaně, neboť teprve ve svém souhrnu mohou dosáhnout takové intenzity, která odůvodňuje případnou benevolenci soudu, jež může vést k použití § 58 tr. zákoníku.

14. Nutno však říci, že právě míra naplnění příznivých okolností rozhodných pro úvahu o aplikaci moderačního ustanovení ve vztahu k výměře ukládaného trestu odnětí svobody na straně obžalovaného [jméno] [příjmení] nedosahuje intenzity, kterou trestní zákoník v § 58, konkrétně v odst. 2 písm. b) předpokládá. Na straně obžalovaného je tak možno hodnotit v jeho prospěch toliko jeho dosavadní bezúhonnost a prohlášení viny. Je však třeba zdůraznit, že prohlášení viny není prostředkem k automatickému výraznému snížení ukládaného trestu odnětí svobody, ale má být nástrojem k sebereflexi obžalovaného, přijetí odpovědnosti a k reálně očekávané nápravě. U obžalovaného však o naplnění těchto kritérií nelze uvažovat.

15. Předně je třeba konstatovat, že tento institut nesleduje bagatelizaci trestné činnosti, které se pachatelé dopouštějí, ale má přinést určité urychlení a zjednodušení práce soudu, který v případě přijetí prohlášení viny v rozsahu tohoto prohlášení v hlavním líčení dále nedokazuje (§ 206c odst. 6 tr. řádu), a současně má sloužit jako nástroj k nápravě obviněného, který má možnost v rámci tohoto institutu projevit upřímnou lítost spojenou s upřímnou snahou po nápravě jak vlastní, tak škodlivého následku. Nelze přitom de facto pominout a bez většího dopadu přejít charakter a závažnost trestné činnosti, která je v posuzovaném případě vedena prostým ziskovým motivem, je koncipována promyšleně a provedena poměrně sofistikovaně, celkem patnácti útoky a škodou přesahující 143 miliónů Kč. Kromě toho nelze přehlédnout, že obžalovaný touto trestnou činností systematicky získával finanční prostředky jejich podvodným vylákáváním po delší dobu, a to od

srpna 2018 do prosince 2019, tedy téměř 1,5 roku. Při této charakteristice je stěží možno souhlasit s nalézacím soudem, že se v případě obžalovaného jednalo o ojedinělé vybočení z jinak řádného života. Naopak z přístupu obžalovaného odvolací soud hodnotí obžalovaným učiněný krok v podobě prohlášení viny z jeho strany za ryze účelový, vedený toliko snahou o snížení trestu. Odvolací soud přitom nepřehlíží, že taková snaha na straně obviněného je legitimní, nicméně nemůže být osamocená a musí naplňovat i ostatní shora vyjmenovaná kritéria.

16. Nutno totiž říci, že obžalovaný nevybočil ze svého manipulativního způsobu chování ani ve vztahu k soudu, když vždy v den konání jednání (jak před nalézacím, tak před odvolacím soudem) tento zahltl svazkem listin, které měly dokládat jeho odpovědný a konstruktivní přístup jak k přijetí odpovědnosti, tak k činění konkrétních kroků k náhradě způsobené škody. Odvolací soud se však přesvědčil, že obžalovaný uváděl v omyl i nalézací soud a stejná snaha byla napnuta i k soudu odvolacímu. Konkrétně obžalovaný soudu I. stupně dne 17. 5. 2023, tedy v den konání na jeho žádost opakovaně odročeného hlavního líčení předložil e-mailovou komunikaci, kterou přeposlal i svému obhájci, a v níž komunikuje s jednatelem společnosti CSI Leasing Slovakia, s.r.o. (bod II. napadeného rozsudku) [jméno] [příjmení], a ten mu potvrzuje uhrazení částky 27 000 EUR + 3 x 4 166 EUR, dohromady tedy 39 500 EUR. Tuto korespondenci přitom obžalovaný předložil soudu k prokázání úhrady části škody z leasingové smlouvy č. 1122, kterou společnost MARSANN IT CZ, s.r.o. se společností CIS Leasing Slovakia, s.r.o. uzavřela dne 25. 5. 2018, a z níž 14. 8. 2018 neoprávněně čerpala částku 617 000 EUR na základě individuální smlouvy č. 3 ze dne 31. 7. 2018. Vrchní soud v Praze přitom učinil dotaz na společnost CSI Leasing Slovakia, s.r.o., zda v mezidobí nedošlo k úhradě další částky, aby získal informaci od jednatele společnosti [jméno] [příjmení], že uvedená částka 39 500 EUR byla uhrazena na jinou leasingovou smlouvu, a to smlouvu č. 1095 ze dne 14. 5. 2015, uzavřenou se slovenskou entitou, společností MARSANN IT, s.r.o., tedy s jiným subjektem.

17. Stejně tak obžalovaný neuhradil žádnou částku ze způsobené škody společnosti Česká spořitelna, a.s., když i zde si odvolací soud opatřil aktuální zprávu o výši neuhrazené škody a bylo mu sděleno ke dni 30. 6. 2023, že stav pohledávky se nijak nezměnil a nebyla na ni uhrazena žádná částka. Pokud obžalovaný u veřejného zasedání dne 14. 8. 2023 předložil soudu potvrzení o převodu finančních prostředků ve výši 10 000 EUR, učinil tak opět zjevně účelově v den konání veřejného zasedání, v němž měl být uskutečněn i převod finančních prostředků, což odvolací soud neměl možnost ověřit, nicméně i pokud by platba byla skutečně provedena, jedná se o platbu z titulu exekučně vymáhané povinnosti obžalovaného k zaplacení částky 10 milionů Kč, navýšené o další platby, a to zálohu na snížené náklady exekuce a náklady oprávněného na celkovou částku 13 970 699,79 Kč. Pokud pak obžalovaný prezentoval tyto dokumenty jako jeho aktivní snahu po zaplacení škody, nelze přehlédnout, že tato pohledávka České spořitelny, a.s. byla vymáhána soudně z titulu směnečného rukojemství obžalovaného, který využil v soudním řízení všech oprávněných prostředků a platnost předložené směnky rozporoval. O těchto závěrech svědčí obžalovaným předložený směnečný platební rozkaz vydaný Městským soudem v Praze dne 6. 5. 2020 pod sp. zn. 49 Cm 47/2020, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2021 vydaný v téže věci a rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 2. 2023, sp. zn. 2 Cmo 204/2022 O způsobu uplatnění výkonu tohoto rozhodnutí (směnečný platební rozkaz na směnečný peníz 10 milionů Kč s příslušenstvím) svědčí výzva ke splnění vymáhané povinnosti vydaná soudní exekutorkou JUDr. [jméno] [příjmení] dne 18. 7. 2023 pod č. j. 091 EX 02646/23-069. Zjevně tak nejde o aktivní přístup obžalovaného k odškodnění věřitelů, jak se sám snaží vyvolat dojem.

18. Jde-li o další obžalovaným tvrzené kroky k náhradě škody směřující k uzavření dohod s poškozenými, i zde se jedná o čistou manipulaci bez jakéhokoli reálného základu. Obžalovaný již v řízení před nalézacím soudem předložil smlouvu o uzavření budoucí smlouvy o postoupení pohledávek uzavřenou mezi Thorpe recovery, družstvo jako budoucím postupitelem a Agro Beňuš, družstvo jako budoucím postupníkem, jejímž předmětem byl závazek budoucího postupníka uzavřít s budoucím postupitelem smlouvu o postoupení pohledávek specifikovaných v této

smlouvě, tedy konkrétně k pohledávkám, které jsou předmětem projednávané trestní věci. Na smlouvě je uvedeno datum jejího uzavření dne 21. 3., respektive 30. 3. 2023. K této smlouvě je potom přiložen zřejmě koncept smlouvy o postoupení pohledávek, včetně přílohy číslo 1, přičemž tyto dokumenty nejsou opatřeny ani datem, ani podpisem a jednotlivé pohledávky v nich nejsou specifikovány. Kromě toho obžalovaný předložil stanovy družstva Agro Beňuš, družstvo a jeho účetní závěrky za období roku 2022 a za období do 30. 6. 2023, přičemž si nelze nepovšimnout, že členy družstva jsou rodiče obžalovaného Mgr. [jméno] [příjmení] a RNDr. [jméno] [příjmení] a jeho životní partnerka a matka jeho dvou dětí Mgr. [jméno] [příjmení]. Především však je zřejmé, že tvrzení obžalovaného o snaze nahradit škodu jeho trestnou činností způsobenou nemá reálný základ a soudu I. stupně byly tyto dokumenty předloženy na poslední chvíli, evidentně ve snaze celou situaci pouze znepřehlednit a vytvořit dojem aktivního přístupu obžalovaného k jeho povinnostem. Nelze si totiž nepovšimnout, že obžalovaný předložil smlouvu o uzavření budoucí smlouvy o postoupení pohledávek uzavřenou mezi subjekty, které k těmto pohledávkám neměly žádný vztah a nemohly tedy s nimi disponovat. K této smlouvě založené obžalovaným do spisu nejsou k dispozici žádné nabývací tituly, z nichž by plynulo, že družstvo Thorpe recovery, družstvo by bylo oprávněno se specifikovanými pohledávkami nakládat, když tyto nadále náleží subjektům, kterým v souvislosti s jednáním obžalovaného [jméno] [příjmení] jako jednatele společnosti MARSANN IT CZ, s.r.o. vznikly.

19. Navíc obžalovaným deklarovaná součinnost ve všech probíhajících řízeních neodpovídá skutečnosti vyplývající z provedených důkazů, kdy nelze hovořit o tom, že by aktivně a konstruktivně postupoval k úhradě jím způsobené škody, což vyplývá jak ze shora uvedených listin, tak z občanskoprávního řízení vedeného k vymáhání směnečné sumy, tak i ze zpráv získaných od insolvenčního správce ve věci insolvenčního řízení úpadce, společnosti MARSANN IT CZ, s.r.o., vedeném pod sp. zn. MSPH 94 INS 8577/2020. Takto společnost ALFA insolvenční v.o.s., jako insolvenční správce ve svých zprávách ze dne 30. 8. 2020 a 10. 6. 2021 sdělila, že s insolvenčním správcem komunikuje pouze [jméno] [příjmení], nicméně komunikace s ním je složitá a poskytování součinnosti jen zdánlivé, když insolvenčnímu správci neposkytuje potřebné dokumenty, opakovaně odkládá smluvené termíny, dlužníkem poskytnuté informace se posléze ukazují jako nesprávné. Tímto statutární orgány dlužníka ztěžují práci insolvenčního správce.

20. Za této situace se lze stěžít ztotožnit se závěrem nalézacího soudu, že pro nápravu obžalovaného je na něj možno působit i trestem kratšího trvání, když se dopustil velmi závažné majetkové trestné činnosti, kterou páchal po relativně delší dobu mnohočetnými útoky, které podle způsobu provedení byly dopředu promyšlené a podkladově dobře připravené, když obě poškozené renomované společnosti tyto dokumenty primárně vyhodnotily jako řádné a poskytly na základě nich vysoké úvěry. Touto trestnou činností obžalovaný způsobil vysokou škodu přesahující 143 milionů Kč, k jejíž náhradě nepřistoupil poctivě, a i zde vůči soudu vystupoval účelově ve snaze vytvořit dojem upřímného kajícího a čestného člověka vědomého si svého provinění a následků, které musí napravit.

21. Nutno říci, že institut prohlášení viny není pouze institutem formálním, ale institutem naplňujícím konkrétní obsah, jak již bylo rozebráno shora, a tak je třeba ho chápat a naplňovat. Tento institut nemůže působit jako pouhá cesta k mírnějšímu potrestání, tedy k devalvací významu trestního řízení jako takového a k absenci jeho individuální a generální prevence. Stěží se lze smířit s pouhým, k ničemu nezavazujícím prohlášením viny, které není míněno vážně a upřímně, přičemž obecně každý právní úkon má být činěn vážně a svobodně, a proto ani k tomuto právnímu úkonu nelze přistupovat jinak. Na druhou stranu si je odvolací soud vědom toho, že dobrovolné prohlášení viny nelze devalvovat a mělo by dát pachatelům možnost jistého shovívavějšího posouzení jejich věci a tím je také k tomuto přístupu motivovat. Právě z těchto důvodů i odvolací soud přes velmi vážné shora uvedené skutečnosti přistupoval k obžalovanému benevolentněji než k obviněným, kteří svou vinu popírají. Za této situace tak byl obžalovanému vyměřen podstatně nižší trest odnětí svobody než ve srovnatelných případech, kdy by tento byl při charakteru a rozsahu

trestné činnosti, včetně způsobu jejího provedení a výše způsobené škody vyměřen minimálně v polovině zákonné trestní sazby § 209 odst. 5 tr. zákoníku, tedy v jejím rozmezí stanoveném od 5 do 10 let, minimálně ve výměře 7,5 roku. Přesto odvolací soud vyměřil obžalovanému trest odnětí svobody ještě hluboko v dolní polovině zákonné trestní sazby jako trest odrážející všechny hodnocené skutečnosti podrobně rozebrané shora. Nelze přitom pominout, že tento trest byl ukládán jako úhrnný za dva zvlášť závažné zločiny, oba se sazbou trestu odnětí svobody od 5 do 10 let. Pro výkon tohoto trestu zařadil odvolací soud obžalovaného podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku do věznice s ostrahou, tedy do mírnějšího ze dvou typů věznic, které současná právní úprava zná, kam obžalovaný při výměře uloženého trestu dle zákona náleží.

22. Kromě trestu odnětí svobody nemohl odvolací soud souhlasit se soudem nalézacím ani v otázce podmínek pro uložení trestu zákazu činnosti, jehož neuložení soud I. stupně odůvodnil tím, že by v podstatě obžalovanému vzal možnost výdělečné činnosti, a tedy náhrady škody. K tomuto závěru se však Vrchní soud v Praze nepřipojuje, neboť obžalovaný se trestné činnosti dopustil právě v souvislosti s výkonem funkce statutárního orgánu obchodní společnosti, kteréhož zneužil k vylákání značných finančních prostředků. Obžalovanému prospívající skutečnosti nemůže být ani to, že se trestné činnosti dopouštěl v souvislosti s podnikáním, čímž se snažil, vyřešit“ nepříznivou finanční situaci. Jednak nalézací soud k tomuto závěru neprovedl dostatečné množství důkazů, jednak tato okolnost by měla obžalovanému spíše přitěžovat. Pokud totiž budeme takové jednání obchodní společnosti či jejího statutárního zástupce vnímat jako víceméně standardní, zcela tím deformujeme zdravý hospodářský styk, který má být primárně založen na důvěře a spolupráci, nikoli na nepřiměřené ostrážitosti a předpokladu nekalého jednání. Korektní hospodářské prostředí přitom přispívá k formování společnosti a nastavení jejích morálních mantinelů. Nelze připustit, aby takový pachatel vlastní hospodářské problémy, či dokonce neúspěchy a selhání přenášel podvodným jednáním na jiné subjekty a tím ohrožoval i jejich existenci. Za této situace je uložení trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu nebo jeho člena v obchodních korporacích (tedy obchodních společnostech a družstev) zcela namístě. Pokud soud vyměřil tento trest v trvání pěti let při jeho rozmezí stanoveném v § 73 odst. 1 tr. zákoníku od 1 do 10 let, je tato výměra trestu pro obžalovaného opět podstatně příznivější, než by byla ve srovnatelných případech, kdy by se pohybovala při horní hranici této zákonné trestní sazby. I zde tedy odvolací soud přihlédl právě k prohlášení viny obžalovaného. Ostatně jako benevolenci je třeba hodnotit i absenci peněžitého trestu, jehož uložení by při jednoznačném zjištěném motivu obžalovaného bylo rovněž indikováno.

23. Apelovala-li obhajoba na princip moderní restorativní justice, která se zaměřuje spíše na obnovení poměrů než ne represí, tedy v tomto případě i na odškodnění poškozených v trestním řízení, Vrchní soud v Praze může pouze poznamenat, že by tento koncept jistě upřednostňoval, pokud by pro to byly splněny podmínky, obžalovaný však takové podmínky nevytvořil, k náhradě škody přistoupil zřejmě svým obvyklým, zdánlivě vstřícným postojem, jehož podstatou však byla manipulace i s orgány činnými v trestním řízení. Jestliže obhajoba namítala, že již v řízení před nalézacím soudem se pokoušela o uzavření dohody o vině a trestu a intervenující státní zástupkyně byl tento postup odmítnut de facto s odvoláním na stádium řízení, které se již nacházelo před soudem, ani tato výhrada neodpovídá skutečnosti, když státní zástupkyně u hlavního líčení konaného dne 17. 4. 2023 výslovně vyjádřila, že z její strany se uzavření dohody nerýsuje jednak s ohledem na časový odstup od spáchání trestné činnosti, jednak s ohledem na výši způsobené škody, ale i vzhledem k tomu, že představa obžalovaného o uložení podmíněného trestu odnětí svobody je pro ni nepřijatelná. Tento postoj státního zástupce tak byl zcela zřejmý a transparentní ještě předtím, než obžalovaný přistoupil k prohlášení viny, což učinil u hlavního líčení dne 17. 5. 2023.

24. Vrchní soud v Praze při zvážení všech shora uvedených okolností dospěl k závěru, že odvolání státního zástupce je zcela důvodné, neboť soudem I. stupně uložený trest je nepřiměřeně mírný a podmínky pro použití § 58 odst. 2 písm. b) tr. řádu nebyly splněny, a proto mu v celé šíři vyhověl,

napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu zrušil v celém výroku o uložení trestu a podle § 259 odst. 3 tr. řádu sám ve věci rozhodl a uložení trestu zpřisnil, byť stále s přihlédnutím k prohlášení viny obžalovaného, které vedlo k uložení mírnějšího trestu, než který by připadal při komplexním posouzení věci, bez zohlednění prohlášení viny, v úvahu. Napadený rozsudek byl přitom přezkoumán toliko ve výroku o uložení trestu, neboť výrok o vině nemohl být z titulu prohlášení viny obžalovaným, se souhlasem státního zástupce a jeho přijetí nalézacím soudem ani napaden opravným prostředkem. Stejně tak se odvolací soud nezabýval výroky o náhradě škody, které nebyly žádnou z procesních stran rozporovány a svůj podklad měly v nezměněném výroku o vině.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není žádný další řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí, proti němuž dovolání směřuje. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, rozhoduje o něm Nejvyšší soud ČR. Nejvyšší státní zástupce může podat dovolání pro nesprávnost kteréhokoli výroku ve prospěch i neprospěch obžalovaného, obžalovaný jen pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká, a to pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť by bylo takto označeno. Nezbytný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f tr. řádu. Dovolání je možno podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až m) tr. řádu, přičemž důvody dovolání je možno měnit jen po dobu běhu dovolací lhůty.

Praha 14. srpna 2023

JUDr. Eva Brázdilová
předsedkyně senátu